

Heid Cat zondag 38

De rustdag 1 geschenk 2 gebod 3 gevolg

Gemeente,

God dienen. Daar gaat het om. In ons leven, en in de catechismus vanaf zondag 32. God dienen is dankbaarheid. Zegt zondag 32. Niet om verlost te worden, maar omdat je verlost bent. En dat is een leven van bekering, van strijd dus, zegt zondag 33, tegen je oude mens in. Daarbij gaat het erom dat God alleen gediend wordt. Alles wat ons van Hem aftrekt is geestelijk overspel. En Hem dienen is Hem dienen naar Zijn Woord. En het eerste wat God dan na aan Zijn hart ligt, dat is Zijn Naam. Door Hem aan ons gegeven. En het tweede wat God na aan Zijn hart ligt is Zijn dag. De rustdag. Door Hem aan ons gegeven.

De Bijbel verbindt daar verschillende bevelen aan. Gedenk de sabbatdag. Heilig de sabbatdag. Onderhoudt de sabbatdag. Drie werkwoorden, drie bevelen rondom de rustdag.

1 geschenk

Allereerst de opdracht om die dag te gedenken. Te gedenken waarom is die dag er? Waarom heeft God één dag apart gezet? Om te gedenken. Dan noemt Exodus 20 als reden de schepping van de hemel en van de aarde. De rustdag is er om Gods werk van de schepping te gedenken. Deuteronomium 5 noemt dan als reden de uittocht uit Egypte. Na 400 jaar slavernij. Slavernij van 7 dagen in de week en 365 dagen in het jaar. Stro verzamelen, stenen bakken en stenen wegsjouwen. Zonder rust, onafgebroken. De sabbat is er om te gedenken dat de HEERE hiervan heeft verlost. Onder de farao was het altijd zwoegen, altijd slaven, maar de HEERE, Israels God, geeft rust. Gedenk de sabbatdag als teken van het werk van de schepping, als teken van het werk van de verlossing uit Egypte. En dan zien we in het Nieuwe Testament dat het verdergaat. Na de schepping en de uittocht uit Egypte doet God een nieuw groot werk: Hij wekt Zijn Zoon op uit de doden. En de rustdag op de zondag doet gedenken de opstanding van Jezus uit het graf. En juist op de zondag verschijnt Jezus aan Zijn discipelen, eerst zonder Thomas, later met Thomas, en juist op de zondag verschijnt Jezus aan Johannes op Patmos. En op de zondag komt de gemeente van Corinthe samen om iets weg te leggen voor de gemeente van Jeruzalem. Op zondag verschijnt de opgestane Jezus aan Zijn Gemeente. Gedenk de sabbatdag, gedenk de grote werken van God die aan de rustdag ten grondslag liggen.

En dat gedenken heeft als doel: opdat gij rust. Zoals God rustte na Zijn scheppingswerk. Daar zien we ook het best in wat dat rusten

voor een rusten is. Toen God rustte op de zevende dag, toen hield dat niet in dat God moe was en bij moest slapen. Dat is niet het rusten van de zondag. Maar God rustte, dwz. Hij stopte, hield op met waar Hij mee bezig was geweest heel de week en Hij ging Zijn werk bezien, beschouwen en er Zich over verblijden en verwonderen. Wat mooi, wat volmaakt is het, wat groot. En God zag en genoot dat het goed, ja zeer goed was.

Gedenk de sabbatdag opdat gij rust. Dus dat betekent voor ons dan ook dat wij op de rustdag, de zondag, met ons dagelijks werk ophouden. Zoveel als mogelijk is. Vee moet verzorgd worden, zieken moeten verpleegd worden, brand moet geblust worden. Werken van noodzakelijkheid en barmhartigheid noemde men dat vroeger. Maar met het dagelijkse werk ophouden. En wat er moet gebeuren, is mooi om zoveel mogelijk gezamenlijk te doen en niet alleen aan je moeder over te laten. Om dan net als de HEERE Zelf, te zien op Zijn werken. Schepping, uittocht, opstanding. Gods werken te aanschouwen. Met name het werk van Zijn opwekking van de Heere Jezus uit de doden. Zo vol wonderen van wijsheid, liefde en macht. Want de opstanding van Jezus was op grond van Zijn volbrachte werk in Zijn lijden en kruisdood. Plaatsvervangend offer. En in de opstanding heeft Hij de dood overwonnen en het leven aan het licht gebracht. Leven in vrede met God, leven dat de vloek achter zich heeft liggen, eeuwig leven, verzoend leven, met de Geest gezegende leven. Wat een liefde, wat een rijkdom, wat een macht en goedheid. Zijn werken aanschouwen. Dat is wat anders dan heel de middag slapend op de bank liggen. Een goed boek lezen komt dichterbij de buurt van dat rusten. Elke zondag een stukje lezen. Want doordeweeks komt er misschien niet van. Ideaal de zondag ervoor. Laten we ook opgroeiende kinderen daarin voorgaan en hen voorlezen op zondag: uit de kerkgeschiedenis, zendingsgeschiedenis. De christenreis van Bunyan. En wat is de zondagschool een goede plaats om onze kinderen te laten zijn op zondagmiddag!

Gods geschenk aan ons. In Zijn verbond reikt Hij ons de rustdag aan. Gedenk en rust. Dan mogen je lichaam en je geest tot ontspanning komen. Dat de druk eraf gaat, de stress is overgaat. Geen dagelijks werk, geen huiswerk. God wil ons lichaam en onze geest laten opademen. En dan mag je ziel tot rust komen in Gods werk. In Zijn volbrachte werk aan het kruis. En zich verwonderen over het werk van Jezus' offer en het leven van de opstanding. Ik verschijn aan u: om Mijn schapen te verzamelen, om tot schapen te maken. Dan is de rustdag de 1e dag van de week geworden. Dag waarop De Heere Zijn Gemeente ontmoet, de Bruidegom Zijn bruid, De Koning Zijn volk. De dag waarop Hij dat eerste, grootste geschenk laat verkondigen. Zijn Naam. In de prediking en in de sacramenten van Heilig Doop en Heilig Avondmaal. Opent Hij Zijn

Naam, Zijn hart. Wat kan dat een geschenk zijn. Dat Jezus verschijnt en Zich openbaart in Zijn dienst op de rustdag.

Daarom hebben alle ware gelovigen de rustdag zo liefgekregen. Zijn er van die zondagen bij die je nooit meer vergeet. Waarop Jezus je ontmoette. Opzocht, tot Zich trok, Zich in Zijn hart liet zien. Als Opgestane, als Gekruisigde. Hij liet merken: Ik ken je, Ik zoek je, Ik bemin je, Ik heb je lief, Ik geef Mijzelf aan u in Woord, water, brood en wijn. Hier is Mijn dag voor u. Keer op keer, elke eerste dag van de week. Gedenk en rust. Zoek de rust in Mijn werk. Geef je eraan over, lever je eraan uit. Anders raak je lichamelijk uitgeput, psychisch overspannen, en je ziel leeft aan God voorbij. Je ziel leeft aan de eeuwige dingen voorbij en aan de rust in God voorbij.

Dan merken we dat het ook in dit gebod allereerst gaat om ons hart. Om de liefde tot de rustdag en tot de God van de rustdag. Hebt u/jij de rustdag liefgekregen? Want al zou ik op zondag 3 keer in de kerk zitten, al zou ik op zondag daarbuiten om heel de dag in mijn stoel zitten te lezen, maar had de liefde niet, het ware niets. Als we de rustdag niet liefgekregen hebben. Als dat geschenk van God, dat lichaam en geest en ziel doet opleven en opademen in de aanschouwing van Zijn werken. Des HEEREN werken zijn zeer groot wie ooit daarin zijn lust genoot doorzoekt die ijd'rig en bestendig. God vraagt naar het hart. Het hart de zegen van de rustdag kent, de verwondering. En daarom de liefde tot God om Zijn geschenk.

Wat erg als je dit geschenk ongebruikt laat. Als je de zondag niet gebruikt tot gedenken van Gods werken en rusten in Zijn werken. Waar je hem dan wel voor gebruikt maakt dan zoveel niet meer uit. Als je hem niet gebruikt voor gedenken van en rusten in Gods werken dan veracht je dit geschenk van God. Ook al zit je altijd in de kerk. Alle zondag van je leven voorbij laten gaan, ongebruikt gelaten. Totdat de tijd komt dat je zou wensen dat je nog één zondag krijgen zou. Want in de hel is het nooit meer zondag. Nooit rust van de kwelling en de pijn. Eeuwige slavernij van de duivel. Nooit meer tijd om God werken te gedenken. Nooit meer tijd om Gods werk te aanschouwen. Nooit meer dat Jezus je verschijnt. O, waardeer de zondag toch, hier en nu!

2 gebod

Dan komen wij bij het tweede woord dat de Bijbel gebruikt tav de rustdag. Heiligen. Als in het Oude Testament vaten of gereedschappen of kleren geheiligd werden, dan werden ze gewijd voor de dienst aan God n de tempel. Gedenk de sabbatdag dat gij die heiligt. En heiligen betekent wijden aan God. Aan de eer en de dienst van God.

We lezen ook in Leviticus dat de rustdag de dag bij uitstek is voor de bijeenkomsten van de gemeente. Dus de rustdag is de dag om te wijden aan de dienst van God in Zijn huis, in Zijn gemeente.

Want we zagen: daar verschijnt de Opgestane Christus Zijn Gemeente. Daar toont Hij hun Zijn wonden en Zijn volbrachte werk. In de tempel werd Christus' offer uitgebeeld, aan het kruis werd dat offer gebracht, in de eredienst wordt dat offer bediend. Ten toon gespreid en aangeboden. Daar is de ontmoeting van Christus de Opgestane met Zijn Gemeente.

Dat besef mag je best brengen tot een stukje voorbereiding. Innerlijk. Zelfbeproeving, gebed. Uiterlijk: ik ga niet even naar de snackbar of naar de burens, ik ga naar Christus die verschijnt. Want er gebeurt nogal wat als de gemeente Gods samenkomt. Aan de ene kant komt er van de Heere zoveel naar ons toe: de groet, de wet, Zijn Woord, de prediking, de zegen. Om te ontvangen. In me op te nemen, tot me door te laten dringen. Dat het me verslagen maakt en verbrijzelt, maar ook verwondert en verblijdt. Of: af te wijzen, af te laten ketsen, weg te slaan. En er gebeurt zoveel vanuit de gemeente naar God toe: het uitspreken van onze afhankelijkheid, het zingen, het geloof belijden. Om daar één en al toewijding in te zijn. Gerichtheid op God in ootmoed, in verwachting, in lofprijzing, in schuldbelijdenis, smeking en dank. Of: ik laat het over me heengaan.

Daarom noemt de catechismus: om Gods Woord te horen. Niet aan te horen, maar te horen. Want het Woord is als zaad van de zaaier. Dat kan worden weggepikt, verstikt, of verdord. Dat zijn reële gevaren. Dat andere gedachten het wegpikken, dat zorgen en druktes in je gedachten het verstikken, dat ongeloof het verdorren doet. Vruchten voortbrengen der bekering waardig, dat is het doel.

Om de sacramenten te gebruiken. Niet ernaar te kijken alleen, maar te gebruiken. Biddend, verlangend. Gods belofte erin ziende. Van heil en volharding in het heil. Opdat wij vast zouden geloven. En biddend pleiten op wat Hij aan beloften verzegelt in Zijn sacramenten. Om verzekering te ontvangen.

God de HEERE openlijk aan te roepen: niet te luisteren naar wat de dominee bidt maar mee te bidden. Aan te roepen. Intens, vurig, smekend.

En de armen christelijke handreiking te doen. Dat is meer dan even wat in de collectezak stoppen. Dat is er ook voor bidden thuis. Met bewogenheid, met de vraag: kan ik misschien nog meer geven dan geld? Mijn tijd, mijn inzet, mijn leven.

En: God aanbidden in de Psalmen meezingen met heel mijn hart.

Eigenlijk is dat in de kerk zijn één gevecht met satan. Satan wil ongelooft handhaven en wekken, en de Heere geloof. Wat een gevecht tussen God en de duivel met ons leven als inzet. Waakt! Daarom staat er ook dat ik tot de gemeente Gods naarstig kom. Naarstig dat betekent: trouw. Ja, maar ook: ingespannen, intens, intensief. Intens betrokken. Goed wakker en uitgerust. Goed voorbereid. Naar de dienst toeleven. Na de dienst de dienst laten bezinken. Uitgerust de zondag ingaan. Daar de week en de zaterdag rekening mee houden. Om zondag intens Zijn dienst te kunnen beleven. Met verlangen, met ingespannen aandacht, in geloof ontvangen en met aanbidding antwoorden. Als je dan ook nog wat je verdiept in Gods werken buiten de kerkdienst om en wat extra aandacht hebt voor je huisgenoten of iemand die eenzaam is, dan is de zondag al gauw goed ingevuld.

En wat verbiedt God dan? Dat noemt zondag 38 niet eens. Maar dat is dus alles wat deze heiliging hindert en schade doet. Alles waardoor je zaterdagavond zo bezig bent dat je zondag niet naarstig in de kerk zit is zonde. Dan hoef je nog niet heel de zaterdagavond met je armen over elkaar op de bank thuis te zitten, maar we begrijpen wel wat we bedoelen. Alles waardoor je heel de week zo hebt volgestopt dat je zondagmorgen niet geconcentreerd bent is zonde. Alles waardoor je zondag in de kerk wordt afgeleid is zonde. Mobieltjes blijven thuis of zijn uit. Alles waardoor zondagavond de diensten weer zijn overspoeld en ondergesneeuwd is zonde. Dwz.: daarover vertoort God Zich en het is verderfelijk voor je ziel.

Maar: is dat haalbaar, is dat reëel? Daar word je toch moedeloos van? Wanhopig zelfs. Dan zeggen we ook bij dit vierde gebod. Waarvoor het bedoeld is: allereerst voor onbekeerden, mensen buiten Christus. Dus voor u en jou als je zeggen moet: ik ken Jezus niet, ik ben niet Zijn eigendom. Wees eerlijk: geldt u dat, jou dat? Dat zegt Jezus door dit 4e gebod: je moet geen enkele hoop hebben dat het goed zit met je. Dan moet je echt niet denken, och, misschien valt het nog wel mee. Misschien neemt God toch wel genoeg met me. Dat moet je niet denken. Echt dat is zelfmisleiding. Als je buiten Christus bent moet je alle hoop dat goed zit kwijtraken. Hoe eerder hoe beter. Want buiten Christus valt het niet mee. Ook niet voor jou. Wat dan? Naar Christus heen! Nu, direct en terstond. Je hebt maar één ding en dat is: je hebt Jezus nodig

En hoe bedoelt God het goed dan als je in Christus bent? Want je kunt er juist dan zo moedeloos van worden. Of je wordt twijfelmoedig en gaat weer twijfelen: o, kan ik wel echt Gods kind zijn, kan ik wel echt

van Jezus zijn, is het allemaal geen inbeelding, want als het echt was, dan zou het wel beter gaan.

Maar dat is precies verkeerd. Als ik in Christus ben, dan mag ik juist en toch weten Mijn zaligheid hangt niet van mij af. Mijn zaligheid is in Christus. In Zijn gerechtigheid. Zijn gerechtigheid garandeert mijn ingaan in het Koninkrijk der hemelen. En wat ik ervan terechtbreng, dat is daarvoor niet meer van kracht, dat doet er niets aan toe en niets aan af. Het wil me alleen maar meer doen vallen en rusten op Zijn gerechtigheid. Hoe bedoelt God Zijn wet dan wel? Nu, opdat ik berouw zal hebben. Geen angst of onzekerheid of twijfel, maar berouw. Verdriet. Waardoor ik het zo erg vind dat ik Hem toch weer pijn heb gedaan. Berouw, dat ik weer Zijn lijden heb verzwaard, Zijn gezicht bespuugd, Zijn doornen geslagen, Zijn spijkers behamerd, Zijn bloed uitgedrukt. En dat ik verlang, des te meer verlang: o HEERE, leer het mij. Geef mij genade en kracht om U meer en meer lief te hebben, om U meer en meer lief te hebben met kracht. Romeinen 7:24-25 Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezès doods? Maar God zij dank door Jezus Christus onze Heere. Kent u dat? Klopt dat in uw hart, in jouw hart?

3 gevolg

Zo'n rustdag heeft twee gevolgen: allereerst de woede van de duivel. De duivel weet hoe belangrijk de zondag is. Als hij ons in de week wil laten stilvallen, ons wil verzoeken, ons gebed wil laten opdrogen, dan moet hij de zondag aanvallen en aantasten.

Daarom is het derde woord: onderhouden. Dat gebruikt Deuteronomium 5. En de catechismus begint ermee: dat de kerkdienst of het predikambt en de scholen onderhouden worden. Onderhouden dat betekent bewaren en bewaken. Bewaren dat doe je als iets kostbaar is. Iets veel waard is. Bewaken doe je als iets je veel waard is én als het bedreigd wordt, aangevallen. Nu, de zondag en de erediensten zijn kostbaar en veel waard. Die zijn het hart van het christenleven. Een hart dat slecht functioneert dat is een heel lichaam dat vermoeid is en niet goed mee kan. Die zijn het tankstation voor je ziel. Als je aan het tankstation staat te morsen en de tank maar voor ¼ vult, dan kom je niet ver. De zondag, de erediensten zijn het hart, het tankstation. En er is één die daarom de zondag en de kerkdiensten aanvalt: de duivel, de satan. Daarom bewaar en bewaak de zondag en de erediensten. Wees zuinig op de zondag in de maatschappij. Laten we bidden voor politici die daar proberen voor te staan en de zondag als unieke dag te handhaven. Bewaar en bewaak de zondag en de kerkdiensten in je gezin en eigen leven. Satan wil het afnemen, aantasten.

Bewaar en bewaak. Bewaak: het sluipt er zo makkelijk in. Zondag toch alvast wat doen voor je werk, beetje voorbereiden meer niet. Even wat inhalen, dat is alles. Het sluipt er zomaar in: zondagmiddag heel de middag plat, eerst één keertje en het is zo een gewoonte. Het sluipt er zo in: zondagmorgen met zuchten en steunen zo laat mogelijk uit bed, nog net op tijd in de kerk zonder voorbereiding. Bewaak de zondag! De duivel weet hoeveel winst de zondag geven kan en daarom wil die hem weghebben en aantasten.

En bewaken doe je het beste door te bidden. Door rond de zondag een muur van gebed aan te leggen. Zaterdagavond en zondagavond. Een muur van gebed rond de zondag. En rond de kerkdiensten: rond de morgendienst als je uit bed komt en aan de ontbijttafel, als de voorganger onder aan de preekstoel staat. Rond de avonddienst op zondagmiddag en aan de etenstafel. Bewaken door gebed van de rustdag en de erediensten.

Het tweede gevolg is een zegen, een vrucht van God:

En die noemt zondag 38 aan het eind. Dat ik al de dagen van mijn boze werken ruste. En wat zijn boze werken? Ja, nou, moorden, doodslaan, overspel, liegen, vloeken. Jazeker. Maar hier wordt dat niet bedoeld: boze werken zijn hier, is hier alles in mijn leven waarmee ik probeer God te behagen. Probeer vrede te krijgen en te bewerken. Waarvan ik denk: ik moet eerst dit of dat goed hebben en dan krijg ik vrede met God en rust in God.

Want kijk: er zijn twee ontsparingen. De ene, de eerste is: je hoeft niet ongerust te zijn. Het zit heus wel goed en zo slecht ben je niet, maak je maar niet druk, geloof maar dat het goed afloopt. En de andere, de tweede dwaling is: als je geweten gaat spreken, als de wet je veroordeelt, je schuld je aanklaagt, je iets van je zonden ziet dat je denkt: ik moet eerst er wat aan doen, eerst dit, dan dat want zo kan ik toch geen vrede met God hebben. Maar het Evangelie zegt: ja, toch juist wel. Al klaagt je geweten je aan dat je tegen alle geboden hebt gezondigd, dat je er geen van hebt gehouden, dat je nog steeds tot alle boosheid geneigd bent, toch spreekt God je in Jezus vrij en geeft Hij vrede en rust in Hem. Dat verkondigt het Evangelie, als Jezus verschijnt in Zijn dienst. Dat verkondigt ook de zondag, de eerste dag van de week: God schenkt rust. Juist de zondag als eerste dag van de week verkondigt en onderstreept het Evangelie: Genade en vrede. Daar begint het mee. Dan hoef ik niet te werken om rust te verdienen, maar ik mag rust ontvangen. En de Geest in mij laten werken tot dankbaarheid en vrucht.

Kijk, en daar heb ik nou de zondag voor nodig. De kerkdiensten. Dat dat zo is. Hoewel ik gezondigd heb, overtreden heb, tot alle

boosheid geneigd, toch heb ik vrede en rust in God. Kun je dat geloven zonder kerk? Nee. Dat gaat zo tegen mijn geweten en gevoel in. Geloven dat ik, ik vrede met God heb, dat mag je leren in de kerk, onder het Evangelie. Wie dat zonder kerk en Evangelie kan geloven, weet die wel wat zonde is? Weet die wel wat Gods recht is, wat schuld is? Alleen door de zondag leer ik het geloven. Rusten in God, rusten in Christus werk. Al de dagen van mijn leven. En zo de eeuwige sabbat aanvangen. Hier al iets van die rust en zekerheid ontvangen en kennen. Maar hier aangevochten en bestreden, ontstolen soms en weer van slag. Maar dan en daar: eeuwige sabbat. Volmaakte rust en zekerheid en vreugde in God.

Wie zalig wordt, kent daar wat van. Juist op de zondag, in Zijn dienst, aan Zijn tafel. En dat verlangen naar meer, naar het eeuwige, het volmaakte.

Amen